

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020105

DOM
2020-06-17
Stockholm

Mål nr
T 10934-18

Sid 1 (14)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom 2018-10-23 i mål nr T 7310-17, se bilaga A

PARTER

Klagande och motpart

Länsförsäkringar Stockholm, 502002-6265
169 97 Solna

Ombud: Advokaten Rolf Sjöberg
Holland Advokatbyrå KB
Grev Turegatan 13 A
114 46 Stockholm

Klagande och motpart

Wissam Feilion, 19860102-1770
Hanstavägen 94
164 55 Kista

Ombud: Advokaten Lars Bentley
Advokatfirman Bentley AB
Hammarby Kajgata 12
120 30 Stockholm

SAKEN

Försäkringsersättning m.m.

Hovrättens domslut, se nästa sida.

Dok.Id 1576213

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på följande sätt.
 - a) Hovrätten ogillar käromålet.
 - b) Hovrätten befriar Länsförsäkringar Stockholm från skyldigheten att ersätta Wissam Feilions rättegångskostnader i tingsrätten.
 - c) Hovrätten förpliktar Wissam Feilion att ersätta Länsförsäkringar Stockholm för dess rättegångskostnader i tingsrätten med – rätt räknat – 246 179 kr, varav 171 100 kr avser ombudsarvode, jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för tingsrättens dom till dess betalning sker.
 2. Wissam Feilion ska ersätta Länsförsäkringar Stockholm för dess rättegångskostnader i hovrätten med 136 125 kr, varav 108 900 kr avser ombudsarvode, jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för hovrättens dom till dess betalning sker.
-

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Länsförsäkringar Stockholm (Länsförsäkringar) har yrkat att hovrätten ska ogilla Wissam Feilions talan i dess helhet. Länsförsäkringar har också yrkat att hovrätten ska befria bolaget från skyldigheten att ersätta Wissam Feilions rättegångskostnader i tingsrätten och i stället förplikta Wissam Feilion att ersätta bolagets rättegångskostnader där.

Wissam Feilion har yrkat fullt bifall till sin talan i tingsrätten. Wissam Feilion har vidare yrkat att hovrätten ska förplikta Länsförsäkringar att fullt ut ersätta hans rättegångskostnader i tingsrätten även för det fall hovrätten skulle fastställa tingsrättens dom i sak.

Parterna har bestritt varandras ändringsyrkanden.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten.

Hovrätten har med stöd av 50 kap. 13 § andra stycket 2 rättegångsbalken avgjort målet utan huvudförhandling.

PARTERNAS TALAN

Parterna har åberopat samma grunder och utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som i tingsrätten. Wissam Feilion har förklarat att han inte åberopar den alternativa grunden för yrkandet om skadestånd på grund av avtalsbrott och förtydligat att denna grund frånfölls redan i tingsrätten.

UTREDNINGEN

Parterna har åberopat samma bevisning som i tingsrätten. Hovrätten har tagit del av ljud- och bildupptagningarna av de förhör som hölls vid huvudförhandlingen i tingsrätten. Vidare har hovrätten tagit del av ljudfilerna från telefonsamtal mellan

Wissam Feilion och utredningsinspektören John Wigén den 7 respektive 12 december 2016.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Frågan om Wissam Feilion har rätt till försäkringsersättning

Utgångspunkter för bedömningen

Det är i målet ostridigt att den brand som natten mellan den 26 och 27 september 2016 förstörde Wissam Feilions bil, var anlagd. Det är vidare ostridigt att Wissam Feilion vid skadetillfället hade en för fordonet gällande motorfordonsförsäkring hos Länsförsäkringar som omfattar ett brandskyddsmoment enligt vilket rätt till ersättning föreligger vid skada genom brand som anlagts av tredje man.

Wissam Feilion har gjort gällande att branden anlagts av tredje man och att försäkringsfall därför inträffat. Länsförsäkringar har bestritt att branden skulle ha anlagts av tredje man. Wissam Feilion har anfört att Länsförsäkringars inställning endast kan förstås som att Länsförsäkringar gör gällande att Wissam Feilion själv anlagt branden och att bevisbördan för detta påstående åvilar Länsförsäkringar.

Den fråga som hovrätten först har att ta ställning till är hur bevisbördan bör placeras.

Bevisbördans placering

Av Högsta domstolens praxis följer att försäkringstagaren har bevisbördan för att försäkringsfall har inträffat, medan försäkringsgivaren har bevisbördan för att ett undantag från försäkringens omfattning är tillämpligt (se bland annat NJA 1984 s. 501 I och II samt NJA 1986 s. 470). Den praxis som finns på området har dock endast behandlat försäkringsvillkor som till sin utformning varit tydligt uppdelade i ett villkor för när försäkringsfall föreligger (huvudregel) och ett separat villkor för när försäkringsersättning ändå inte ska utgå (undantag).

Hur bevisbördan ska placeras när försäkringsvillkoren är utformade på så sätt att de kombinerar vad som typiskt sett brukar utgöra en huvudregel och ett undantag i samma

villkor har inte särskilt prövats av Högsta domstolen. Den praxis som finns på området har inte heller behandlat bevisbördans placering utan endast vilket beviskrav som ska gälla i olika situationer. Den praxis som finns ger därför ingen särskild ledning för hur bevisbördan ska placeras vid tillämpning av ett försäkringsvillkor med nu aktuell lydelse.

Den underrättspraxis som finns på området är spretig (se t.ex. Svea hovrätts dom den 27 mars 2014 i mål nr T 6287-13 och Göta hovrätts dom den 8 oktober 2010 i mål nr T 3379-09). Även inom den juridiska litteraturen förekommer olika uppfattningar om hur frågan bör behandlas (se t.ex. Bertil Bengtsson, Försäkringsavtalsrätt, kap. 6.3 [2019-03-05, JUNO], och Roberth Nordh, Bevisrätt B, s. 116 [2019-03-29, JUNO], samt Peter Westberg, Processtaktik och bevisbörda i dispositiva tvistemål, Festskrift till Per Henrik Lindblom, s. 747 ff., Iustus, 2004). Mot bakgrund av att försäkringsgivaren i många fall ensidigt utformar försäkringsvillkoren och därmed – enligt nu gällande ordning – kan ha möjlighet att påverka hur bevisbördan placeras, vore det önskvärt med ett klargörande från Högsta domstolen i denna fråga.

Hovrätten gör följande bedömning.

I förevarande mål är det aktuella försäkringsvillkoret utformat så att ersättning endast utgår om branden har anlagts av tredje man. Frågan om branden har anlagts av tredje man blir genom villkorets utformning därför avgörande för frågan om försäkringsfall överhuvudtaget föreligger. Hovrätten anser att det saknas utrymme att frångå den praxis som sedan länge är etablerad på området, nämligen att en försäkringstagare har bevisbördan för att ett försäkringsfall har inträffat. Bevisbördan ska alltså placeras på Wissam Feilion.

Frågan om försäkringsfall har inträffat

För att Wissam Feilion ska anses ha fullgjort sin bevisskyldighet krävs att det vid en helhetsbedömning av samtliga omständigheter i målet framstår som mer antagligt att försäkringsfall föreligger än att så inte är fallet. Som hovrätten uttalat ovan är en förutsättning för att försäkringsfall ska anses föreligga att branden har orsakats av tredje man, dvs. utan Wissam Feilions inblandning.

Den bevisning som parterna har åberopat i denna del består huvudsakligen av de brandtekniska utredningar som respektive part låtit utföra. Därutöver har parterna åberopat viss stödbevisning och Wissam Feilion har även hörts under sanningsförsäkran.

Hovrätten instämmer i tingsrättens bedömning av Wissam Feilions egna uppgifter.

Wissam Feilion har åberopat en brandteknisk utredning som utförts av Roland Sandén. Av denna utredning framgår att det mest troliga brandscenariot är att någon hållt brandfarlig vätska på utsidan av bilens vindruta, varefter vätskan runnit ner på den nedre delen av vindrutan, i regnavskiljaren och på så sätt även in i bilen. Därefter har vätskan antänts. Den brandfarliga vätskan har även runnit längs marken och under bilen, som stod i en viss lutning, vilket vid antändningen orsakat de omfattande brandskadorna under bilen. Roland Sandén har vidare uppgett att det enligt hans bedömning är väldigt svårt att bedöma fönsterrutornas position efter en brand, eftersom det kan uppstå olika former av elektriska fenomen under brandförloppet. Han är därför generellt väldigt försiktig att uttala sig om det. Han har även redogjort för hur glas kan spräckas genom olika former av yttre påverkan.

Hovrätten anser att Wissam Feilion, genom den bevisning han åberopat, i och för sig har uppfyllt sin bevisskyldighet för att försäkringsfall inträffat.

Länsförsäkringar har som motbevisning åberopat en brandteknisk utredning som utförts av Stefan Skoglund. I denna utredning dras slutsatsen att branden har startat inuti bilen, i kupéutrymmet. Branden har därefter brunnit igenom baksätet in till bensintanken, vilket orsakat att denna exploderat. Enligt Stefan Skoglunds bedömning är det någon med nyckel till bilen som har antänt branden. Detta eftersom fönsterrutan i höger framdörr vid undersökningen påträffades i dörrbaljan och upphängningsanordningen var helt nedsänkt. Glasresterna i dörrbaljan och den sotbeläggning som fanns visade inga tecken på att rutan hade sänkts som en följd av brandförloppet. För att kunna sänka rutan på detta sätt krävs att tändningen varit tillslagen, vilket förutsätter tillgång till bilnyckeln. Det har inte kunnat noteras några tecken på så kallade ljusbågar som skulle ha kunnat orsaka att rutan sänkts i samband med

brandförloppet. Enligt Stefan Skoglunds bedömning skulle fönsterrutorna ha gått sönder innan det hade hänt något med det elektriska systemet som hade kunnat få rutorna att sänkas om branden skulle ha uppstått på det sätt som Roland Sandén gör gällande.

Hovrätten anser att Stefan Skoglund på ett tydligt och detaljerat sätt har förklarat hur han kommit till sin slutsats och då särskilt pekat på att stora mängder glasrester från höger framruta har återfunnits i dörrbaljan, att sotresterna på glasresterna i dörrbaljan uppvisar intakt sotbeläggning på båda sidor, att brottytorna på glasresterna saknar sotbeläggning, att fönsterrutorna för övriga fönster legat i sjök på bilsätena, att upphängningsanordningen för höger framruta varit helt nedsänkt, att gummilisten för höger framrutas fönsterram smält ner över upphängningsanordningen, att lackpartiet på höger framdörr är mer intakt än övriga dörrar, att han inte hittat några tecken på ljusbågar (elektriska fenomen) runt tändning, dörrar och dess kablage samt att fordonet och tändningslåscylindern saknat tecken på brytande våld.

Enligt hovrättens mening är Stefan Skoglunds slutsats – att höger framruta varit helt nedsänkt innan branden utbröt och att detta endast kunnat göras av någon som haft tillgång till en bilnyckel – både välmotiverad och rimlig.

Som förklaring till Stefan Skoglunds fynd i denna del har Wissam Feilion hänvisat till att s.k. elektriska fenomen kan ha orsakat att fönsterrutan sänkts under brandförloppet eller att rutan kan ha spräckts på grund av yttre påverkan. Roland Sandén har härvid endast pekat på svårigheterna med att bedöma en fönsterrutas position innan en brand och att en fönsterruta kan spräckas till följd av yttre påverkan, utan att närmare ställa dessa mot eller kommentera Stefan Skoglunds fynd.

Wissam Feilion har gjort gällande att Stefan Skoglunds trovärdighet kan ifrågasättas bland annat eftersom denne nästan uteslutande arbetar för försäkringsbolag och att han utesluter alternativa händelseförlopp utan att dessa utreds närmare. Hovrätten anser att Stefan Skoglunds utredning är välgjord och att han under sitt sakkunnigförhör på ett detaljerat och sammanhängande sätt har förklarat hur han kommit till de slutsatser som han gjort och varför han inte vidtagit vissa utredningsåtgärder i just detta fall.

Hovrätten anser därför att det inte finns skäl att ifrågasätta Stefan Skoglunds trovärdighet eller tillförlitlighet.

Även om det finns vissa omständigheter som talar för att branden har anlagts av tredje man, såsom avsaknaden av motiv, anser hovrätten att Wissam Feilion, mot bakgrund av det nu anförda, vid en helhetsbedömning av samtliga omständigheter i målet inte förmått göra mer antagligt att branden anlagts av tredje man än att så inte är fallet. Det föreligger alltså inte något försäkringsfall och Wissam Feilions talan i denna del ska därför ogillas. Tingsrättens dom ska alltså ändras i denna del.

Frågan om Wissam Feilion har rätt till ersättning på grund av avtalsbrott

Wissam Feilion har gjort gällande att han har rätt till ersättning eftersom Länsförsäkringar, genom försumlig handläggning, oriktigt avböjt att utge försäkringsersättning till honom och att detta utgjort ett avtalsbrott. Som hovrätten funnit ovan har Länsförsäkringar haft rätt att neka Wissam Feilion försäkringsersättning. Wissam Feilion har således inte rätt till ersättning redan av detta skäl. Hans talan ska därför ogillas och tingsrättens dom inte ändras i denna del.

Frågan om Wissam Feilion har rätt till skadestånd på grund av ogiltig uppsägning

Wissam Feilion har yrkat ersättning med 5 kr motsvarande kostnad för porto för införskaffandet av nya försäkringar för honom och hans familj, vilket föranletts av Länsförsäkringars ogiltiga uppsägning av hans motorfordonsförsäkring samt hem- och bostadsförsäkring.

Länsförsäkringar har invänt att Wissam Feilion saknar rätt till ersättning eftersom han inte väckt talan mot Länsförsäkringar i fråga om uppsägningens giltighet enligt 7 kap. 7 § försäkringsavtalslagen (2005:104).

Hovrätten gör följande bedömning.

Wissam Feilions underlåtenhet att väcka talan mot Länsförsäkringar om ogiltigförklaring av uppsägningen hindrar inte att han för en talan om skadestånd. Länsförsäkringar kan således vara skadeståndsskyldigt för den förtida uppsägningen av Wissam Feilions försäkringar, om Länsförsäkringar har sagt upp försäkringen i förtid utan rätt därtill och handlat oaktsamt vid uppsägningen. (Se Högsta domstolens dom den 29 januari 2020 i mål nr T 481-19. Målet gällde en företagsförsäkring, men Högsta domstolens slutsatser får enligt hovrätten anses tillämpliga även på konsumentförsäkringar.)

Har Länsförsäkringar haft rätt att säga upp försäkringarna i förtid?

För att Länsförsäkringar ska anses ha haft rätt att säga upp Wissam Feilions försäkringar i förtid måste bolaget visa att Wissam Feilion grovt har åsidosatt sina förpliktelser mot bolaget eller att det annars funnits synnerliga skäl för att säga upp försäkringarna i förtid (se 3 kap. 7 § försäkringsavtalslagen och Högsta domstolens dom den 29 januari 2020). Länsförsäkringar har sagt upp Wissam Feilions försäkringar på den grunden att han skulle ha lämnat oriktiga uppgifter i skadeärendet rörande hans bil. Vilka uppgifter som skulle ha varit oriktiga preciseras inte i uppsägningen, utan i stället görs en hänvisning till Länsförsäkringars beslut den 16 december 2016 att neka Wissam Feilion försäkringsersättning. I beslutet anges att Wissam Feilion i sin skadeanmälan uppgett att han köpt bilen för 115 000 kr, men att bilen enligt den s.k. historiska annons som Länsförsäkringar fått fram var utannonserad den 17 augusti 2014 för 82 900 kr. I beslutet anges inte att Wissam Feilion skulle ha lämnat någon ytterligare oriktig uppgift än denna.

Wissam Feilion har invänt att han påtalade för Länsförsäkringar att han var osäker på bilens inköpspris eftersom det var hans pappa som hade skött förhandlingen och betalat för bilen samt att Wissam Feilion blev uppmanad av Länsförsäkringar att uppskatta eller gissa inköpspriset, vilket han även gjorde.

Hovrätten konstaterar att Länsförsäkringar inte har gett in den historiska annonsen eller någon annan bevisning till stöd för att Wissam Feilions uppgift om inköpspriset varit

oriktig. Wissam Feilion har inte heller ändrat sin uppgift om inköpspriset. Under dessa förhållanden har Länsförsäkringar, mot Wissam Feilions bestridande, inte visat att han grovt åsidosatt sina förpliktelser mot bolaget eller att det annars funnits synnerliga skäl för att säga upp försäkringarna i förtid.

Har Länsförsäkringar agerat oaktsamt vid uppsägningen?

Länsförsäkringar har alltså sagt upp Wissam Feilions motorfordonsförsäkring samt hem- och bostadsförsäkring utan att ha haft rätt till detta. Frågan blir då om Länsförsäkringar har handlat oaktsamt och därför är skadeståndsskyldigt för eventuell skada som Wissam Feilion drabbats av.

Enligt Högsta domstolen bör kraven på försäkringsbolagens aktsamhet i samband med förtida uppsägningar ställas relativt högt. För att uppsägningen inte ska anses oaktsam måste den bygga på ett stabilt underlag som möjliggör ett välgrundat beslut. Högsta domstolen har uttalat att detta i praktiken betyder att det med ett objektivt betraktelsesätt vid tiden för uppsägningen ska ha framstått som tämligen säkert att det förhöll sig på ett sådant sätt att bolaget hade rätt att säga upp försäkringen i förtid. (Se ovan nämnd dom av Högsta domstolen den 29 januari 2020.)

Länsförsäkringar har grundat sitt beslut om uppsägning på att Wissam Feilion skulle ha lämnat oriktiga uppgifter om bilens inköpspris. Som stöd för att den uppgift som Wissam Feilion lämnade skulle vara riktig har Länsförsäkringar anført att den inte överensstämde med den historiska annonsen som Länsförsäkringar hade fått fram för bilen. Något annat stöd för att Wissam Feilions uppgifter om inköpspriset skulle ha varit oriktiga har inte åberopats.

Såvitt framkommit har Wissam Feilion inte fått möjlighet att bemöta innehållet i den historiska annonsen innan Länsförsäkringar sade upp hans försäkringar. Enligt hovrättens mening borde Länsförsäkringar ha kompletterat utredningen genom att i vart fall låta Wissam Feilion kommentera innehållet i annonsen innan Länsförsäkringar fattade beslut i fråga om förtida uppsägning av hans försäkringar. Det har inte framgått att Länsförsäkringar skulle ha gått miste om rätten till förtida uppsägning eller annars haft en beaktansvärd nackdel om frågan fått anstå något ytterligare. Med hänsyn till

detta kan Länsförsäkringar inte anses ha haft ett så stabilt underlag att det möjliggjorde ett välgrundat ställningstagande till frågan om förtida uppsägning. Länsförsäkringar har därmed handlat oaktsamt vid uppsägningen och är därför i och för sig skadeståndsskyldigt mot Wissam Feilion.

Har Wissam Feilion drabbats av någon skada?

Wissam Feilions yrkande i denna del uppgår till 5 kr och avser kostnad för porto för införskaffandet av nya försäkringar för honom och hans familj. Han har dock inte åberopat någon bevisning – vare sig skriftlig eller muntlig – till stöd för att han faktiskt har tecknat nya försäkringar och vilken kostnad detta inneburit för honom. Det har inte framkommit något som tyder på att full bevisning inte alls eller endast med svårighet kan föras (jfr 35 kap. 5 § första meningen rättegångsbalken). Wissam Feilion har därmed inte visat att han skulle ha haft någon kostnad motsvarande det yrkade beloppet. Mot den bakgrunden, och då det saknas förutsättningar att uppskatta skadan till skäligt belopp, ska Wissam Feilions talan ogillas och tingsrättens dom inte ändras i denna del.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ska Wissam Feilions talan ogillas i dess helhet och tingsrättens dom ändras i enlighet därmed.

Rättegångskostnader

Eftersom Wissam Feilion har förlorat målet ska Länsförsäkringar befrias från skyldigheten att ersätta Wissam Feilions rättegångskostnader i tingsrätten. I stället ska Wissam Feilion ersätta Länsförsäkringars rättegångskostnader, både i tingsrätten och hovrätten. Länsförsäkringars ersättningsanspråk i tingsrätten uppgår, rätt summerat, till 246 179 kr. Yrkade belopp är skäliga.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast 2020-07-15

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Kenneth Nordlander, Annika Malm, referent (skiljaktig), och Sara Ulfsdotter.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

Skiljaktig mening:

Hovrättsrådet Annika Malm är skiljaktig i fråga om det utifrån en helhetsbedömning är mer antagligt att försäkringsfall inträffat och anför följande.

Jag delar majoritetens bedömningar i fråga om hur bevisbördan bör placeras och vilket beviskrav som ska gälla. När det gäller frågan om Wissam Feilion uppfyllt sin bevisbörda, dvs. om det vid en helhetsbedömning framstår som mer antagligt att försäkringsfall inträffat än att så inte är fallet gör jag följande bedömning.

Wissam Feilion har hörts under sanningsförsäkran. Jag delar tingsrättens uppfattning att han lämnat godtagbara förklaringar till de frågor som ställts och bedömer, i likhet med tingsrätten, att han framstår som trovärdig. Wissam Feilion har därutöver presenterat en utredning om brandorsak och förlopp av sakkunnige Roland Sandén, som har lång erfarenhet av brandutredningar inom brandförsvaret och myndigheter. Enligt Roland Sandén är det väldigt viktigt att besöka brandplatsen för att göra en korrekt bedömning av brandförloppet och av hur branden startat. Enligt hans uppfattning går det däremot varken att dra några slutsatser av glasrester i bilen eller av sotbilden på glaset. Elektriska fenomen är enligt hans uppfattning vanliga vid bilbränder och kan, enligt hans uppfattning, leda till att en ruta sänks ned under brandförloppet. Roland Sandén har vidare förklarat att kablaget var skadat men att det enligt hans uppfattning inte går att bedöma om ljusbågar uppstått eller om skadorna orsakats primärt eller sekundärt. Då krävs, enligt hans uppfattning, en mycket mer ingående analys i mikroskop.

Enligt Roland Sandén var brandbilden i detta fall ovanlig genom de stora skadorna undertill på bilen. Skador av den omfattning som förekom är sällsynta men förklaras av utseendet på brandplatsen, dvs. den lutande ytan, och av att det runnit brandfarlig vätska under bilen, bakåt i lutningen.

Jag konstaterar härtill att det inte framkommit något motiv för Wissam Feilion att själv orsaka branden. Att bilen tidigare varit utlagd för försäljning till ett lägre pris än det som Wissam Feilion nu uppskattat som marknadsvärde är inte tillräckligt för att

konstatera ett motiv. Inte heller platsen för uppställningen av bilen eller omständigheterna kring branden i övrigt är sådana att de talar mot att branden startats av tredje man. Den utredning som Wissam Feilion presenterat är enligt min uppfattning sammantagen sådan att det framstår som mer antagligt att branden orsakats av tredje man.

Frågan är då om den utredning om brandorsak som Länsförsäkringar åberopat är sådan att den minskar värdet av Wissam Feilions utredning i sådan grad att det vid en helhetsbedömning inte längre framstår som mer antagligt att försäkringsfall föreligger.

Även Stefan Skoglund förefaller vara en rutinerad utredare av brandorsaker och har motsvarande utbildningar som Roland Sandén. Han har även genomgått utbildning i USA. Stefan Skoglund är dock inte ingenjör och har ingen utbildning i ellära, vilket Roland Sandén har.

Stefan Skoglund har inte besökt brandplatsen och bygger hela sin bedömning att elden startat i kupén på att höger framruta, enligt hans uppfattning, har varit nedfälld före branden. Denna bedömning bygger han i sin tur på utseendet av glasresterna i dörrbaljan på höger framdörr, sotbilden på glaset och upphängningsanordningens läge. Stefan Skoglunds uppgifter om glasbilden i dörrbaljan framstår visserligen som vederhäftig men förtas i viss mån av Roland Sandéns uppgifter om att elektriska fenomen kan ha lett till liknande glasrester och sotbild samt av dennes bedömning att det inte utifrån glasrester i bilen går att dra några säkra slutsatser i fråga om vilket läge rutan varit då branden startade. Sammantaget anser jag inte att Stefan Skoglunds utredning förtar värdet av Roland Sandéns brandorsaksutredning.

Vid en helhetsbedömning av samtliga omständigheter anser jag det alltså mer antagligt att branden orsakats av tredje man och att Wissam Feilion därmed uppfyllt sin bevisbörda i fråga om försäkringsfall inträffat. Överröstad i denna del är jag i övrigt ense med majoriteten.

SOLNA TINGSRÄTT

DOM

2018-10-23

Meddelad i

Solna

Mål nr

T 7310-17

PARTER**Kärande**

Wissam Feilion, 19860102-1770

Hanstavägen 94 Lgh 1002

164 55 Kista

Ombud: Advokat Lars Bentley

Advokatfirman Bentley AB

Hammarby Kajgata 12

120 30 Stockholm

Svarande

Länsförsäkringar Stockholm, 502002-6265

169 97 Solna

Ombud: Advokat Rolf Sjöberg

Holland Advokatbyrå KB

Grev Turegatan 13 A

114 46 Stockholm

DOMSLUT

1. Länsförsäkringar Stockholm ska till Wissam Feilion betala 70 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 16 januari 2017 till dess betalning sker.
 2. Länsförsäkringar Stockholm ska ersätta Wissam Feilions rättegångskostnader med 245 000 kr, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker. Av beloppet avser 170 000 kr ombudsarvode.
-

Dok.Id 941367

PostadressBox 1356
171 26 Solna**Besöksadress**

Sundbybergsvägen 5

Telefon

08-561 658 40

Telefax**E-post:** solnatingsratt.avd4@dom.se
www.solnatingsratt.domstol.se**Expeditionstid**måndag – fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

Wissam Feilion äger en Toyota Avensis Diesel (manuell) med reg. nr HRP 669 av årsmodell 2008. På kvällen den 26 september 2016 parkerade han bilen på en parkeringsplats som låg i anslutning till Eriksbergsvägen/Svalgången 3 i Sollentuna. Under natten blev bilen utsatt för skadegörelse i form av en brand. Bilen blev helt utbränd. Wissam Feilion hade vid tidpunkten en motorfordonsförsäkring hos Länsförsäkringar Stockholm ("Länsförsäkringar") och gjorde i anslutning till händelsen en skadeanmälan per telefon till försäkringsbolaget. Han polisanmälde även händelsen.

Bilen fördes till Ansta Bildemont AB där Länsförsäkringar lät en extern konsult, TS Utredartjänst, göra en teknisk utredning. Den 16 december 2016 nekade Länsförsäkringar i beslut utbetalning av försäkringsersättning. Den 12 januari 2017 sa Länsförsäkringar genom brev upp Wissam Feilions motorfordonsförsäkring. Länsförsäkringar sa även samtidigt upp den hem- och bostadsrättsförsäkring som Wissam Feilion hade hos Länsförsäkringar.

Tvist råder nu om försäkringsfall föreligger avseende bilen, om Länsförsäkringar agerat försumligt när försäkringsersättning nekades samt om bolaget saknat grund för uppsägning av Wissam Feilions försäkringar och, om så är fallet, om Wissam Feilion är berättigad till försäkringsersättning samt skadestånd.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING**Wissam Feilion**

Wissam Feilion har yrkat att tingsrätten förpliktar Länsförsäkringar att till honom utge:

- a) 78 200 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 16 januari 2017 till dess betalning sker,
- b) 20 000 kr, eller det lägre belopp tingsrätten finner skäligt, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 6 november 2017 till dess betalning sker, samt

- c) 5 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 6 november 2017 till dess betalning sker.

Länsförsäkringar

Länsförsäkringar har bestritt talan i dess helhet. 60 200 kr har vitsordats som skälig försäkringsersättning avseende bilen. Inget annat belopp, fränsett sättet att beräkna ränta, har vitsordats såsom skäligt i och för sig.

Parterna har fordrat ersättning för sina rättegångskostnader. De har överlämnat till tingsrätten att bedöma skäligheten av respektive anspråk.

GRUND FÖR TALAN**Wissam Feilion**Yrkandet om att utge 77 200 kr

Han har tecknat en motorfordonsförsäkring hos Länsförsäkringar. Försäkringen täcker bl.a. brand. Den 26 september 2016 blev hans bil förstörd genom en brand som anlagts av tredje man. Efter en helhetsbedömning av samtliga omständigheter framstår det som mera antagligt att försäkringsfall föreligger än att så inte är fallet. Han har därmed rätt till försäkringsersättning motsvarande bilens marknadsvärde enligt villkoren för motorfordonsförsäkringen.

Bilens marknadsvärde före branden kan uppskattas till i vart fall 79 000 kr. Enligt villkoren kan en motsvarande begagnad bil lämnas som ersättning om försäkringsbolaget så önskar. Försäkringsbolaget har dock inte aktualiserat den möjligheten varför villkoret för närvarande inte är aktuellt att tillämpa. Efter avdrag för självrisk om 1 800 kr uppgår ersättningsbeloppet till 77 200 kr.

Han har därtill, enligt försäkringsvillkoren, rätt till försäkringsersättning avseende avgift för skrotning av bilen med 1 000 kr.

Yrkandet om att utge 20 000 kr

Vid försummelse att fullgöra skyldighet att utge ersättning kan försäkringsbolaget, enligt allmänna kontraktsrättsliga principer, bli skyldigt att utge ersättning om försäkrad lider ytterligare förluster, exempelvis genom att vara utan bil under en längre tid. Länsförsäkringar har oriktigt avböjt att utge försäkringsersättning för bilen på grund av försumlig handläggning av skadeärendet. Bolaget har därmed begått ett avtalsbrott. Han har lidit skada med anledning av detta. Skadan består i frånvaro av nyttjanderätt till en bil.

Ersättning ska utgå med start från 30 dagar efter det att han hade rätt till försäkringsersättning (jfr 16 kap 1 § försäkringsavtalslagen, FAL). Rätten till ersättning inträdde i vart fall per den 16 december 2016 då Länsförsäkringar beslutade om försäkringsersättning. Ersättning ska utgå för hela perioden fram till den dag då ersättningen regleras från Länsförsäkringar.

Skadan uppgår uppskattningsvis till vad det skulle ha kostat att hyra en motsvarande bil under den tid då han stått utan bil. En motsvarande hyrbil av samma märke och modell kostar ca 3 000 kr per vecka. Ett skäligt belopp för bilhyra en vecka kan i vart fall uppskattas till 540 kr. Yrkad ersättning uppgår därmed skäligen ansedda 20 000 kr.

Alternativt åberopas den tilläggsförsäkring (Merförsäkring) vilken ingick i det motorfordonsförsäkringsavtal han ingått med svarandebolaget. Enligt tilläggsförsäkringen har den skadelidande rätt till att hyra bil under 45 dagar. Detta har han inte kunnat utnyttja varför han ska tillerkännas motsvarande belopp såsom skadestånd. Beloppet kan beräknas på samma sätt som ovan angivits, nämligen till i vart fall 20 000 kr.

Yrkandet om att utge 5 kr

Länsförsäkringar har sagt upp hans motorfordonsförsäkring samt hem- och bostadsförsäkring utan stöd i lag eller avtal. Försäkringarna har gällt för honom och hans familj. Uppsägningen är ogiltig och utgör ett avtalsbrott. Länsförsäkringar har

därtill inte ens uttryckligen gjort gällande grovt åsidosättande eller synnerliga skäl i samband med uppsägningen. Uppsägningen har inte skett utan oskäligt dröjsmål (jfr 3 kap. 7 § FAL). Han har inte lämnat några oriktiga uppgifter i samband med försäkringsärendet. Det föreligger inte något grovt åsidosättande eller synnerliga skäl. Länsförsäkringar lämnade i samband med uppsägningen ingen överklagande-hänvisning, det vill säga en instruktion om hur man som försäkringstagare ska gå till väga för att bevaka sin rätt. Länsförsäkringar har genom sitt agerande orsakat honom skada. Skadan består i portokostnaden för införskaffandet av nya försäkringar för honom och hans familj.

Länsförsäkringar

Yrkandet om att utge 77 200 kr

Enligt försäkringsvillkoren är en förutsättning för försäkringsfall att Wissam Feilion kan göra antagligt att branden anlagts av tredje man. Så är inte fallet. Skadehändelsen har inte gått till på det sätt som Wissam Feilion påstår. Det föreligger inget försäkringsfall. Därmed är Länsförsäkringar inte skyldigt att utge försäkrings-ersättning.

För det fall tingsrätten finner att Wissam Feilion gjort antagligt att tredje man anlagt brand i fordonet medger Länsförsäkringar att ett belopp motsvarande kostnad, 1 000 kr, för skrotning omfattas av försäkringen.

Yrkandet om att utge 20 000 kr

Yrkandet är att betrakta som en ideell ersättning, vilket vid sakskada inte omfattas av 5 kap. 7 § skadeståndslagen. Enligt 5 kap. 7 § andra punkten skadeståndslagen måste den skadelidande visa att skadan inneburit att han orsakats kostnader. Detta har inte gjorts och skadestånd kan därför inte utgå.

För det fall tingsrätten finner att yrkandet om 20 000 kr omfattas av skadeståndslagen har Wissam Feilion inte begränsat sin skada. Skälig tid att anskaffa en ny bil kan uppskattas till tre veckor. En rimlig ersättning är 100 kr per dag.

Vad gäller tillämpningen av villkoren i tilläggsförsäkringen utgör denna en kontraktuell del i parternas mellanhavande. Enbart kostnader som faktiskt uppstått för försäkringstagaren kan ersättas. Då Wissam Feilion inte haft några kostnader för bilhyra kan detta yrkande inte under några omständigheter bifallas.

Yrkandet om att utge 5 kr

Wissam Feilion har inte väckt talan mot Länsförsäkringar vad gäller fråga om uppsägningen. Av 7 kap. 7 § FAL följer att om ett försäkringsbolag sagt upp en försäkring i förtid i strid mot FAL eller mot försäkringsavtalet, ska domstol på yrkande av försäkringstagaren förklara att uppsägningen är ogiltig. Talan måste väckas inom sex månader från det att försäkringsbolaget till försäkringstagaren har avsänt uppsägningen, lämnat uppgift om skälen för denna samt upplysning om vad försäkringstagaren ska göra för att få beslutet prövat. Väcks inte talan inom denna tid är rätten att föra talan förlorad. Wissam Feilion har inte väckt talan avseende uppsägningen utan har istället valt att föra en skadeståndstalan om detta under påstående om skada. Genom att underlåta prövningen har eventuell ekonomisk skada åsamkats av Wissam Feilion själv. Han kan inte erhålla något skadestånd eftersom han underlåtit att väcka talan. Dispositioner som Wissam Feilion må ha vidtagit i ett senare skede har inget samband med uppsägningen.

UTVECKLING AV TALAN

Wissam Feilion

Han förvärvade den aktuella bilen i augusti 2014 genom en inbytesaffär.

Hans fader bistod honom i samband med inköpet och skötte förhandlingarna med försäljaren. Han arbetade, och arbetar alltjämt, som ordningsvakt. Han har ett roterande schema och tjänstgör på olika arbetsplatser. Han har, och hade, ett stort behov av bil för att ta sig till olika tjänsteställen. Han hade, och har, mycket goda ekonomiska förhållanden. Tidigare under året hade han ställt av fordonet p.g.a. principiellt missnöje med att dieselskatten höjts. Den 18 januari 2016 lät han fordonet genomgå en s.k. ”stor

service” vilken kostade 7 467 kr 50 öre. Ett par veckor innan branden hade han låtit tvätta bilen.

Efter ett gräl med hustrun kvällen den 26 september 2016 begav han sig till Helenelund för att övernatta hos sin mormor och moster, vilka bor på Stupvägen. Han är väl bekant med området, då han är uppväxt och gått i skola där. Han parkerade i anslutning till Eriksbergsvägen/Svalgången 3. På parkeringsstället lutade vägen uppåt. Han låste bilen och lämnade inga fönster öppna. Det var mycket kallt den aktuella dagen och han hade ingen anledning att lämna några fönster öppna. Hans minnesbild är att det inte rädde parkeringsförbud på den plats han parkerade bilen. Vid 07-tiden på morgonen upptäckte han att bilen hade brunnit. Han har inte anlagt branden och han har inget att göra med att bilen brann. Han polisanmälde händelsen den 29 september 2016 och verkställde skadeanmälan till Länsförsäkringar.

Inför den tekniska utredning av bilen som Länsförsäkringar skulle göra ville Länsförsäkringar att han kompletterade sin anmälan genom en blankett, vilket han gjorde den 29 september 2016. Han påtalade i de inledande samtalen med Åsa Wickström från Länsförsäkringar att han saknade kvitton och att han inte kom ihåg vad bilen köptes för. Det var dessutom hans pappa som förhandlade och betalade för bilen. Han har därför inte en naturlig minnesbild av inköpspriset. Eftersom bilen införskaffats genom en inbytesaffär hade han inte heller en klar uppfattning om inköpspriset. Åsa Wickström uppmanade honom att gissa eller uppskatta. Länsförsäkringar upplyste inte honom om betydelsen av uppgiften trots att han angett att han var mycket osäker. Han uppskattade inköpspriset på bilen till 115 000 kr. Han ombads inte inkomma med ersättningsanspråk till Länsförsäkringar. Det har han heller inte gjort. Han har inte försökt att vilseleda Länsförsäkringar.

Den tekniska utredning som Länsförsäkringar har genomfört har ett flertal betydande brister. Utredningen saknar detaljerade omständigheter och analyser av bl.a. alternativa händelseförlopp. Det saknas även analys av alternativa förklaringar till att en ruta kan ha befunnit sig i nedfällt läge efter en brand. Länsförsäkringar har också gjort gällande

att den aktuella parkeringen är en tillfällig plats att stå på utan att ge mer omständigheter kring påståendet. Utredaren har också sannolikt felaktigt angett att det råder parkeringsförbud på platsen alla dagar i veckan mellan kl. 02-05. Platsen har vidare beskrivits som skogsbeklädd och undanskymd. Det är inte en korrekt beskrivning. Utredaren och Länsförsäkringar har beretts tillfälle att kommentera utredningen efter frågor från honom, men har underlåtit att göra det.

Han har genom S-E Lindberg Brand och Riskkonsult AB låtit genomföra en egen teknisk utredning av bilen. Den visar att den sannolika förklaringen till branden är att brandfarlig vätska hållts på vindrutan och sedan runnit ned under bilen. Vätskan har naturligt runnit i den riktning som gatan lutat, bakåt. Vätskan har sedan antänts, orsakat att bensintanken fattat eld och sedan har elden spridit sig in i kupén.

Länsförsäkringar har inte gjort en polisanmälan av det påstådda försäkringsbedrägeriet. Länsförsäkringar är därtill mycket vaga kring motivet till påstått försäkringsbedrägeri, vilket är ytterligare belägg för brister i deras utredning. Bolaget har i december 2016 ringt upp honom utan att dessförinnan ha avtalat någon tid och krävt muntliga svar. Han har inte fått någon chans att godkänna en utskrift och ingen möjlighet att korrigera eventuella missförstånd. Länsförsäkringar har inte innan beslut i ärendet lämnat information om vilka uppgifter som ifrågasatts eller funnits oklara. Han har därmed inte getts möjlighet att bemöta och ge kompletteringar innan beslutet. Han har vid kontakter med Länsförsäkringar känt sig pressad att lämna information.

Det är riktigt att han tidigare har lagt ut bilen till försäljning på Blocket. Priset sattes då till 64 900 kr. Han blev påverkad av sina vänner som hade skaffat nya lyxbilar. Några spekulanter hörde av sig direkt men han ångrade sig eftersom han insåg att det skulle vara för dyrt för honom att äga en lyxbil. Han tog då bort annonsen. Det var inte för att han hade dålig ekonomi som han försökte sälja bilen. Han har haft ordnad ekonomi.

Det yrkade marknadsvärdet på bilen har uppskattats genom beräkningar av genomsnitt på priserna i bilannonser. Det har varit fråga om annonser för bilar av bättre kvalitet än hans bil.

Länsförsäkringar

Med anledning av att det var en anlagd brand blev ärendet föremål för särskild utredning. Länsförsäkringars utredningsinspektör John Wigén klarlade omständigheter kring Wissam Feilions köp och hantering av fordonet, omständigheterna vid branden och fordonets skick.

Den 17 oktober 2016 inkom en skadeanmälan från Wissam Feilion i vilket han anmälde att hans fordon utsatts för en brand. Enligt anmälan var bilen låst och larmad och samtliga fönster stängda. Vid John Wigéns inledande samtal med Wissam Feilion uppgav denne att han köpt fordonet i augusti 2014 för 115 000 kr. Vid brandtillfället hade bilen gått 18 500 mil. Wissam Feilion uppgav vidare att bilen varit avställd mellan 29 februari 2015 och 26 maj 2015 eftersom han inte hade råd med höjningen av bilskatten som då hade skett. Wissam Feilion berättade att han hade tänkt sälja bilen under 2015 men att den då inte blev såld. Priset för bilen var satt till 64 900 kr vid en angiven mätarställning på 16 500 mil. Enligt Blocket var bilen ute till försäljning i juni 2015.

I den vidare skadeutredningen uppdrog Länsförsäkringar åt utredningsinspektör Stefan Skoglund vid TS Utredartjänst att företa en brandteknisk utredning. Han konstaterade att det saknades brytskador på fordonets yttre stöldskydd. Höger framdörr hade varit stängd under branden, men höger framruta hade varit helt nedsänkt. Det framgick av upphängningsanordningen och mängden glasrester i dörrbaljan. Det fanns stora mängder glasrester som uppvisade sotbeläggning på båda sidor av glaset. Inga av brandresterna visade att rutan skulle ha sänkts som ett resultat av branden. Höger bakdörr hade varit stängd vid branden, likaså rutan med hänsyn till upphängningsanordningens position och mängden nedsmält glas på insidan av dörren. Rutan i vänster bakdörr bedömdes ha varit öppen med ca tre centimeter, vilket utgjorde

skillnaden på upphängningsanordningens position mellan höger och vänster bakhöjd. Övriga fönster har påträffats i sin helhet nedsmälta mot insidorna. Det finns inte heller tecken på ljusbågar i motorrummets elsystem eller kupén. För att sänka höger framruta, och möjligen även den vänstra bakre rutan, har krävts att tändningen varit tillslagen vilket i sin tur krävt en till fordonet hörande nyckel. Wissam Feilion har uppvisat de tre nycklar som finns till bilen för Länsförsäkringar.

Den primära brandhärden bedömdes utifrån brandbilden vara i kupéutrymmet. Mot bakgrund av kraftig påverkan runt bakhjulen och även i högre del av främre stötfångare kunde det inte uteslutas att branden också anlagts från utsidan.

Wissam Feilion uppgav vid de fortsatta samtalen med Länsförsäkringar att denne dagen innan branden hade kört till en nära släkting som bor på Stupvägen. Bilen parkerades där. Wissam Feilion uppgav att det var avgiftsfritt att parkera där i tolv timmar. John Wigén uppsökte platsen där bilen varit parkerad den 8 december 2016. Enligt uppsatt skyltmarkering på platsen rådde parkeringsförbud alla dagar mellan 02-05. Trots detta hade Wissam Feilion nattparkerat på platsen.

Med anledning av vad utredningen visade nekade Länsförsäkringar att utge försäkringsersättning. Wissam Feilion har sammanfattningsvis inte gjort det antagligt att tredje man har anlagt branden.

Vad gäller det av Wissam Feilion påstådda marknadsvärdet för bilen kan det noteras att den uppskattning som gjorts har baserats på anbudspris som har framgått av annonser. Det är inte detsamma som försäljningspris.

Försäkringsersättning beräknas på marknadsvärdet, det vill säga det värde egendomen i allmänna handeln vid tidpunkten omedelbart före skadan. En värdering görs således utifrån fordonets ålder, körsträcka, geografiskt område, analys av fordonsmarknaden. Inlösentekniker Robin Lindersson har låtit värdera nu aktuellt fordon.

UTREDNINGEN

På Wissam Feilions begäran har förhör under sanningsförsäkran hållits med honom själv samt vittnesförhör med brandutredaren Roland Sandén.

Länsförsäkringar har åberopat vittnesförhör med John Wigén, Robin Lindersson och utredningsinspektören Stefan Skoglund.

Parterna har därutöver hänfört sig till en relativt omfattande skriftlig bevisning såsom brandutredningar, inspelningar av telefonsamtal och videofilmer.

Av den skriftliga bevisningen bör inledningsvis följande omnämnas.

Roland Sandéns utredning

Av brandutredningen från S-E Lindberg Brand och riskkonsult AB per den 21 mars 2017 framgår bland annat att det varit en kraftig bränslebrand under bilens bakre del. Att bilen stod parkerad i en uppförsbacke vid brandtillfället korresponderar med brandbilden. Såväl bränsletanken som bränsleslangen är helt bortbrända. Från vindrutan leder avrinningshål för vattenavrinning ut mellan innerflygel och kaross. Området har brännskadats kraftigt. Främre delen av motorutrymmet är däremot förhållandevis intakt.

Det mest sannolika brandscenariot är att någon från utsidan hållt brandfarlig vätska på bilens vindruta. Vätskan har sedan runnit ner i vattenavrinningen vid vindrutetorkarna och sedan mot bilens bakre del. Vätskan och dess ångor har sedan antänts vilket orsakat branden.

Det finns inga tecken på att branden istället skulle ha startat i kupén och det går inte heller att avgöra fönstrens positioner före branden. Elektriska fenomen kan uppstå i samband med bilbränder. De elektriska komponenterna påverkas oavsiktligt genom att ansluta till varandra på felaktigt sätt vilket gör att så kallade ljusbågar uppstår. Det är

svårt att upptäcka och identifiera ljusbågar med blotta ögat. Det går därför inte att utesluta att ljusbågar uppstått under den aktuella branden.

Stefan Skoglunds utredning

I brandutredningen från TS Utredartjänst per den 9 november 2016 framgår att primär brandhård bedöms ha varit placerad i kupéutrymmet, troligvis dess bakre del. Det har inte framkommit något som talar mot att branden var anlagd.

Fordonets samtliga dörrar har varit stängda under branden. Rutan i höger framdörr påträffades krossad i dörrbaljan och upphängningsanordningen var helt nedsänkt. Glasresterna visar inga tecken på att rutan sänkts som en följd av brandförloppet. Rutan bedöms därför ha varit helt nedsänkt innan branden utbröt. Rutan i vänster bakdörr bedöms ha varit nedsänkt till viss del eftersom positionen på upphängningsanordningen i vänster respektive höger bakdörr skiljer sig cirka tre centimeter. Övriga fönsterrutor har påträffats i sin helhet nedsmälta mot insidorna av dörrarna.

Branden i motorutrymmet har huvudsakligen utvecklats i regnavskiljarna, via framrutan samt genomföringar från kupéutrymmet. Det har inte kunnat noteras några tecken på eventuella ljusbågar i vare sig motorrummets eller kupéns elsystem. Fordonets stöldskydd är intakt och det finns inga tecken på att fordonet utsatts för brytande våld.

För att kunna sänka fönstren på sätt som beskrivits ovan krävs att tändningen varit tillsagen, något som förutsätter tillgång till fordonets nyckel. Någon med nyckel bedöms därför ha antänt branden.

De hörda har sammanfattningsvis upplyst följande.

Wissam Feilion

Han har i allt väsentligt bekräftat de uppgifter som lämnats sakframställningsvis och vidare framhållit följande.

P.g.a. sitt arbete som ordningsvakt med skiftande objekt var han i stort behov av bil. Hans fader bistod honom med förvärvet genom att dels bekosta en inbytesbil, Renault Clio av årsmodell 2003. De båda besökte en bilhandlare i Vinsta där fadern uppmanade honom att välja ut ett lämpligt fordon. Han fastnade för den aktuella Toyotan. Fadern förhandlade om priset som bestämdes till 95 000 kr jämte inbytesbilen. Den sistnämndas värde var mellan 15 000 kr och 25 000 kr, varför han uppskattar den totala inköpssumman för Toyotan till 115 000 kr.

Det stämmer att han lagt ut Toyotan på Blocket för försäljning till ett lågt pris. Detta berodde på att kompisar i bilbranschen skaffat sig lyxbilar och uppmanat honom att göra detsamma. Han blev frestad att förvärva något liknande. Flera spekulanter anmälde sig men han ångrade sig och tog bort annonsen.

När han efter att ha grälat med hustrun efter att ha kommit hem från arbetet (f.ö. ett återkommande scenario), begav han sig till mormoderns och mosterns bostad i Helenelund för att övernatta. Han känner området sedan uppväxten. Den närmaste parkeringsplatsen var fullsatt, varför han vid 19:30-tiden parkerade i anslutning till Eriksbergsvägen/Svalgången, närmast järnvägen. Vad han minns var det tillåtet att parkera i tolv timmar. Han låste bilen och lämnade inga fönster öppna. Han dubbelkollade att bilen var låst. Det var fortfarande ljust ute och folk i rörelse. Påföljande morgon blev han chockad när han såg att bilen brunnit. Då han tjänstgjort i Rinkeby/Tensta befarade han att någon ville komma åt honom. Han ringde polisen och begav sig till arbetet med SL. När han per telefon anmälde händelsen till Länsförsäkringar, sade Åsa Wickström att han inte skulle vara orolig eftersom även en annan bil brunnit. Detta hade han dock inte lagt märke till. När han avkrävdes uppgifter för blanketten av Åsa Wickström angående bilens inköpspris m.m. berättade han att fadern skött förhandlingarna och att han själv var osäker om beloppet. Åsa

Wickström uppmanade honom då ”fyll i det du kan”. Han angav då 95 000 kr plus 25 000 kr och kom fram till 115 000 kr, vilket han skrev på den skadeanmälan han sände till bolaget.

Efter drygt ett par månader blev han uppringd av Johan Wigén. Han tjänstgjorde då på Grand Hôtel i Stockholm och var inte tillåten att tala i telefon under arbetstid. Han svarade då han bedömde samtalet som viktigt. Han berättade då om utannonseringen på Blocket, skälet till avställningen m.m. Han fick inte tillfälle till någon senare återkoppling. Han fick heller inte besked om möjligheterna att disponera hyrbil.

Han har inte antänt bilen eller låtit någon annan göra detta.

Roland Sandén

Han är i grunden brandmästare men har vidareutbildad sig till brandinspektör och brandorsaksutredare. Han har gått en olyckssaksutbildning som fokuserar på utredningsmetodiken i brandutredningar. Tidigare arbetade han som utredare på Nationellt forensiskt centrum och hos myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Därutöver är han utbildad elingenjör på gymnasienivå. Han är medlem i föreningen för brandutredare, FBU, där han deltar i olika forum. I forumen diskuteras nyheter inom området och olika slags bränder utreds på årliga träffar, som ett slags träningsläger. Roland Sandén har tidigare också utbildat andra verksamma personer inom området. Han genomför ungefär 20 brandorsaksutredningar varje år och har stor erfarenhet av anlagda bilbränder.

I nu aktuellt ärende har han gjort en utvärdig och invärdig undersökning av fordonet på uppställningsplatsen, läst räddningstjänstens insatsrapport och besökt brandplatsen. Detta är en nödvändighet för att till fullo kunna utreda brandorsaken. Han har också talat med den väktare som var först på plats vid branden. Därigenom har han kunnat undersöka och så långt möjligt försöka fastställa brandorsaken.

Vid den in- och utvändiga undersökningen noterade han inledningsvis att bilen såg märklig ut, särskilt med tanke på de omfattande brandskadorna under bilen. När han såg att bilen vid brandtillfället stått parkerad med nosen uppåt i en backe och att det brunnit bakåt på asfalten, förstod han varför de största skadorna återfanns bak i bilen. Tanken var helt uppbrunnen vilket indikerar att den brandfarliga vätskan runnit bakåt mot den. Det mest troliga händelseförloppet är att någon hållt bensin på bilens vindruta varpå bensinen runnit ner på båda sidor om vindrutan och ner i luftintagen på sidan. Det krävs inte mycket för att så kallade rökaständningar ska uppkomma. Det går därför att anta att vätskan och den gas som vätskan avgett har antänts.

Det finns många elektiska komponenter i en bil. När kablar brinner kan kortslutningar uppkomma och elektroniken kan påverkas på lika sätt. Så kallade elektriska fenomen eller ljusbågar, alltså kortslutningsskador, kan då uppstå. Som en följd kan elektroniken påverkas oavsiktligt genom att exempelvis tutan börjar låta. Det går i nu aktuellt fall inte att utesluta att ljusbågar uppkommit. Det är generellt svårt att avgöra om ljusbågar uppstått utan att först klippa ut kablage och undersöka det närmare, något som tar mycket tid i anspråk. Han har inte gjort det i detta fall men det går inte heller att med blotta ögat fastställa att ljusbågar *inte* uppstått. Han kan se att skador uppkommit på kablagen men han kan inte efter genomförd utredning fastställa om skadorna varit primära eller sekundära.

Sidorutorna på bilen var av härdat glas och vindrutan bestod av laminerat glas. Beroende på värme och exempelvis hur mycket vatten räddningstjänsten sprutar på bilen i samband med släckningsarbete kan glas spricka på olika sätt, bland annat på grund av temperaturskiftning. Fönsterrutor kan röra på sig på olika sätt under ett brandförlopp. I detta fall har glaset krossats på olika sätt. Det går inte att säga vilken position fönsterrutorna var i precis innan branden bröt ut enbart genom en undersökning av fordonsresterna. Det är rent generellt svårt att avgöra positionen på ett visst fönster vid tiden då brand uppstår. Det går därför inte att dra några slutsatser kring om fönstren var upp- eller nedvevande vid just detta brandtillfälle.

Det är inte troligt att branden startade inne i kupén. Det finns för mycket skador undertill på bilen för att branden ska kunna ha startat där. Att tanken är helt bortbränd talar också mot att branden startat i kupén. Det är även viktigt att beakta att bilen transporterats från brandplatsen till uppställningsplatsen och att mycket kan hända under transporten.

John Wigén

Med en bakgrund som fordonstekniker har han sedan mitten av 1990-talet hos olika försäkringsbolag arbetat som utredare av oklara försäkringsfall beträffande motorfordon. Han handlägger omkring 70 dylika utredningar om året. Genom skadehandläggarnas förmedling beslutades i november 2016 om utredning av ifrågavarande ärende, vilket lottades på honom i december månad. Han hade tillgång till skadeanmälan och polisrapporten och tog kontakt med Wissam Feilion per telefon. Han hade dessutom tillgång till skaderapporten från TS Utredartjänst. I de flesta fall sammanträffar han med kunderna personligen men med hänsyn till att det fanns en teknisk utredning och att ärendet började bli gammalt nöjde han sig med telefonkontakt i detta fall. Han följde en frågemall vari frågor om inköpspris, service m.m. ställdes. Även spörsmål huruvida fordonet tidigare utbjudits till försäljning togs upp. Wissam Feilion uppgav att han vid tillfället parkerat invid Eriksbergsvägen i Helenelund för att besöka sin mormor, då han bråkat med sin fru. Beträffande eventuell hotbild berättade Wissam Feilion att han bl.a. arbetade som ordningsvakt på restauranter i Securitas tjänst. Någon hotbild framkom inte. Beträffande bilens inköpspris 2014 uppgav försäkringstagaren att han inte minde detta så noga. Det framkom även att bilen 2015 utannonserats på Blocket för 60-65 000 kr.

Då TS Utredartjänst inte besökt skadeplatsen besiktigade han densamma den 12 december 2016. Han konstaterade att vägen där bilen stått parkerad lutade något uppåt. Han fotograferade vid tillfället en parkeringsskylt, varav framgick att det rädde parkeringsförbud alla dagar mellan kl. 02 och 05. Wissam Feilion hade berättat att denne brukade parkera på platsen, då det var avgiftsfritt under tolv timmar. Vid ett ytterligare telefonsamtal med försäkringstagaren avhandlades avställningen, huruvida

bilfönsterna lämnats öppna och om brandfarliga vätskor förvarats i fordonet. Han omnämnde inte att han hade tillgång till brandutredningen. Det avböjande beslutet fattades efter det att han föredragit ärendet för utredningschefen och skadejuristen.

Vad gäller skälen för beslutet så är uttrycket ”egna uppgifter” ingen avslagsgrund utan enbart ett konstaterande. Även ”tillfällig plats” utgör ett konstaterande. Vad gäller Wissam Feilions uppgifter om att Åsa Wickström omnämnt någon annan brand vid det aktuella tillfället har han inte talat med henne härom. Saken utreddes heller inte vidare. Angående frågan om parkeringsförbud eller ej på platsen är det inte utrett hur det förhöll sig vid skadetillfället. Påståendet att branden anlagts av någon med tillgång till nyckel härstammar från TS utredning. Anteckningen om inköpspris 115 000 kr har ingen betydelse utan är enbart redovisning av fakta.

Samtliga telefonsamtal med kunder m.fl. han genomför i tjänsten ska enligt muntliga direktiv spelas in. Även vad som sägs vid sammanträden spelas in öppet. I samband med telefonsamtal brukar han emellertid inte underrätta motparten om inspelningen.

Robin Lindersson

Han är utbildad bilmekaniker och plåtslagare och har under tre års tid arbetat som inlösentekniker på Länsförsäkringar. Han genomför drygt 355 stycken värderingar av fordon per år. Hans uppgift är att ta fram ett värde för den i försäkringsärendet aktuella bilen. För att få fram ett värde undersöker han bland annat marknaden för begagnade bilar. Eventuella skador på bilen kan även leda till att uppskattat värde höjs eller sänks. Nu aktuell bil hade inga skador som sänkte det uppskattade värdet.

För att räkna fram ett marknadsvärde använder han sig bland annat av kundens inköpsannons och andra uppgifter om bilen, något som tas fram genom slagning på registreringsnumret. Dessa uppgifter läggs in i ett datorprogram som räknar ut ett medelvärde för bilen. Han lägger därefter in ett bilvärde – det marknadsvärde som Länsförsäkringar anser att bilen bör ha. Bilvärdet bestäms utifrån olika parametrar, exempelvis genom sökningar på begagnatmarknaden efter jämförbara objekt.

Programmet räknar sedan ut ett justerat marknadsvärde, i detta fall 62 000 kr, baserat på samtliga ovan nämnda parametrar.

Stefan Skoglund

Han är utbildad polis och har sedan 1998 arbetat som utredare inom försäkringsbranschen. Sedan 2001 har han i huvudsak arbetat med att utreda bilbränder. I sin yrkesroll har han hållit kurser om bilbränder för anställda på olika statliga myndigheter. Han har tidigare varit medlem i FBU och gör cirka 150-180 brandorsaksutredningar per år.

När han ska undersöka ett brunnet fordon följer han en mall. Först undersöker han bilen utvändigt. På så sätt får han en preliminär uppfattning av brandbilden och den primära brandhärden. Därefter undersöker han fordonet invändigt.

Han fann inledningsvis att bilens framparti var förhållandevis intakt. I övrigt uppvisades en komplex brandbild. Vid den invändiga undersökningen konstaterade han att fönsterrutan vid höger framdörr måste ha varit helt nedsänkt innan branden. Dörrens upphängningsanordning var helt nedsänkt och glasrester återfanns även i dörrbaljan. Han såg inga tecken på att rutan skulle kunna ha sänkts ner under själva brandförloppet. En höjdskillnad avseende upphängningsanordningen på vänster respektive höger sida indikerar att även rutan i vänster bakdörr var nedsänkt vid brandtillfället. En separat brandhård i bakpartiet kunde också konstateras. Bakhjulen avslöjade att det brunnit kraftigt i bilens bakdel vilket kan härledas till att bensintanken exploderat. Det verkar ha brunnit igenom baksätet in till tanken. Eftersom den primära brandbilden visar att branden har startat i kupéutrymmet är brandhärden i bakdelen sekundär.

Bilen stod vid brandtillfället parkerad i en backe med mindre lutning vilket inte bedöms ha haft någon inverkan på branden som sådan.

Han har inte funnit några tecken på ljusbågar som skulle kunna vara en orsak till att ovan nämnda fönsterrutor, på eget bevåg, åkt ner helt eller delvis. För att en fönsterhiss ska kunna påverkas i sådan utsträckning att rutan åker ner krävs en kortslutning runt tändningssystemet. Då skulle smältpärlor, som är synliga för ögat, synas i de delarna. Det syntes inte några sådana. Det finns således inget i undersökningen som tyder på att elektriska fenomen förekommit i nu aktuell brand. Han drar därför slutsatsen att någon med tillgång till bilens nyckel måste ha varit den som vevat ner rutorna och antänt bilen.

DOMSKÄL

Inledande utgångspunkter

Det är ostridigt att en anlagd brand uppstått i bilen. Parterna är däremot oense om branden anlagts av tredje man, utan Wissam Feilions inblandning. Tingsrätten har därför att pröva om ett försäkringsfall inträffat genom att någon utanför Wissam Feilions kontroll anlagt branden.

Wissam Feilion är den som har bevisbördan för att visa att ett försäkringsfall inträffat. Eftersom det är fråga om en konsumentförsäkring finns det däremot en viss bevislättnad. Högsta domstolen har formulerat beviskravet så att försäkringstagaren har fullgjort sin bevisskyldighet om det vid en helhetsbedömning av samtliga i målet aktuella omständigheter framstår som mera antagligt att ett försäkringsfall inträffat än att så inte är fallet. Wissam Feilion måste alltså i detta fall kunna visa att det är *mera antagligt* att branden anlagts av tredje man.

Har ett försäkringsfall inträffat?

Tingsrätten konstaterar inledningsvis att de båda utredarna Roland Sandén och Stefan Skoglund är kompetenta och erfarna inom området. Båda två har undervisat i ämnet och utfört en ansevärd mängd brandutredningar genom åren. Enligt tingsrättens mening har de båda en likvärdig erfarenhet inom området.

Roland Sandén har uppgett att branden troligtvis orsakats genom att brandfarlig vätska hållits på vindrutan och genom luftintagen runnit bak i bilen och därefter antänts.

Stefan Skoglund har å andra sidan uppgett att branden startat i kupén samt att fönster varit helt eller delvis öppna vid tidpunkten för branden vilket gör att någon med tillgång till bilens nyckel måste ha anlagt branden.

Enligt tingsrättens mening har de båda utredarna presenterat sannolika hypoteser kring brandorsaken. Det har inte framkommit någonting som föranleder tingsrätten att fästa mer vikt vid den enes utredning eller lämnade uppgifter.

Länsförsäkringar har ställt sig tveksamt till de uppgifter Wissam Feilion lämnat i anledning av branden. Wissam Feilion har besvarat Länsförsäkringars frågor kring val av uppställningsplats, både vad gäller område och tid på dygnet, det i anmälan angivna inköpspriset, hans ekonomiska situation och övriga uppgifter kopplade till ett eventuellt motiv för Wissam Feilion att på eget initiativ anlägga branden.

Tingsrätten anser att Wissam Feilion på ett trovärdigt och sammanhängande sätt besvarat Länsförsäkringars frågor. Det har inte heller framkommit något som tyder på att Wissam Feilion skulle ha motiv till att själv anlägga branden.

Det framstår vid en sammantagen bedömning av samtliga omständigheter som mer antagligt att branden har anlagts av tredje man än att den inte har det. Wissam Feilion har således fullgjort sin bevisskyldighet och försäkringsersättning ska därför utgå.

Bilens värde

För att kunna avgöra försäkringsersättningens storlek måste bilens värde fastställas. Till styrkande av bilens marknadsvärde har parterna bland annat åberopat utdrag av olika försäljningsannonser från marknaden för begagnade fordon. Annonserna är inte samstämmiga utan skiljer sig åt avseende både typ av objekt och försäljningspriserna. Länsförsäkringar har även åberopat förhör med sin egen värderingsman, vilket återgivits ovan.

Tingsrätten konstaterar att begagnatmarknaden för fordon är en fluktuerande marknad och att fordonen värderas utifrån olika, varierande faktorer. Vad fordonen sedermera säljs för är också något som varierar. Det går således inte att fastställa *ett* enhetligt sätt för hur alla värderingar bör gå till och resultera i. Det är därtill särskilt svårt att i efterhand värdera ett fordon som inte längre existerar.

Tingsrätten uppskattar därför bilens värde i nu aktuellt fall till skäliga 70 000 kr.

Skadestånd på grund av förlorad nyttjanderätt

Wissam Feilion har yrkat ersättning med 20 000 kr motsvarande förlorad nyttjanderätt till bil, som en följd av Länsförsäkringars avtalsbrott då Wissam Feilion nekats försäkringsersättning. Yrkandet är att betrakta som ett yrkande om en ideell ersättning. Av 5 kap. 7 § skadeståndslagen följer att ersättning för den i målet yrkade kostnaden endast kan utgå om den uppkomna skadan rent faktiskt medfört vissa utgifter för den skadelidande.

Tingsrätten konstaterar att Wissam Feilion inte haft några kostnader för hyrbil eller annan ersättningsbil. Således kan något skadestånd inte utgå och Wissam Feilions yrkande lämnas utan bifall.

Ersättning i enlighet med tilläggsförsäkringen

Det är ostridigt att Wissam Feilion tecknat en tilläggsförsäkring. Det har i målet framgått att utgifter hänförliga till hyrbilskostnader kan vara ersättningsgilla inom ramen för tilläggsförsäkringen. Som redan konstaterats har Wissam Feilion inte haft några faktiska kostnader för hyrbil. Någon kostnadsersättning kan därför inte utgå och tingsrätten lämnar Wissam Feilions yrkande utan bifall.

Skadestånd på grund av felaktig uppsägning av försäkring

Wissam Feilion har yrkat ersättning med 5 kr motsvarande kostnad för porto i samband med att han, som en följd av Länsförsäkringars oriktiga uppsägning av

försäkringen, nödgats teckna ny försäkring. För att få en felaktig uppsägning av försäkring ogiltigförklarad, måste försäkringstagaren väcka talan vid domstol inom sex månader från att uppsägningen bland annat avsänts, vilket följer av 7 kap. 7 § FAL. Görs inte detta är rätten att föra talan förlorad, oavsett om uppsägningen varit befogad eller inte. Wissam Feilion har inte väckt talan avseende ogiltig uppsägning av försäkring. Han har istället valt att föra en skadeståndstalan med anledning av den skada uppsägningen orsakat honom. Eftersom Wissam Feilion underlåtit att väcka talan i enlighet med den i FAL föreskrivna tiden har han själv orsakat den ekonomiska skadan. Någon rätt till skadestånd föreligger därför inte och Wissam Feilions yrkande ska även i denna del ogillas.

Rättegångskostnader

Med hänsyn till utgången i målet ska Länsförsäkringar utge ersättning för den övervägande delen av Wissam Feilions rättegångskostnader. Tingsrätten finner skäligt att bestämma att svarandebolaget ska betala sju tiondelar av de belopp kändan yrkat.

ÖVERKLAGANDEANVISNING, se bilaga (TR-02)

Överklagande till Svea hovrätt senast den 13 november 2018.

Anders Samuelson

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga inom 3 veckor

Överklaga skriftligt inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se